

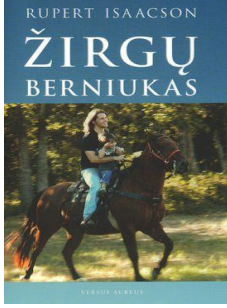
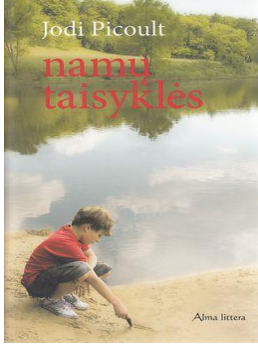
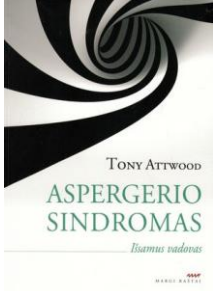
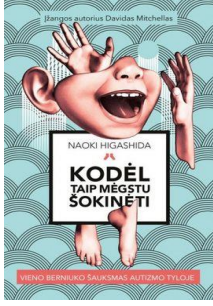
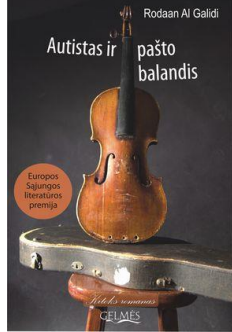
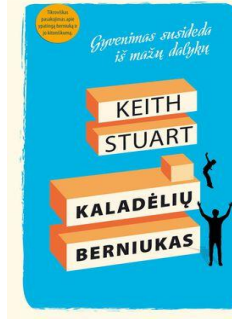
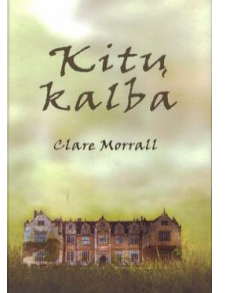
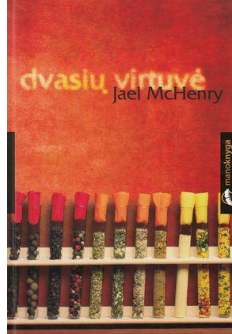

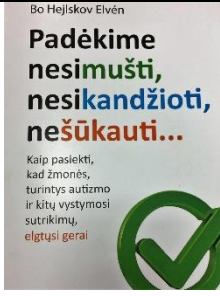

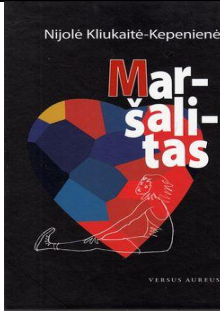
LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, AUTIZMO TEMATIKA, SĄRAŠAS

(parengė psichologė Gintarė Mickevičiūtė)

Eil.nr.	Autorius, pavadinimas	Aprašymas	
1.	Kristine Barnett „Mano mažasis genijus. Motinos pasakojimas apie nepaprastai gabaus, autistiškų savybių turinčio vaiko ugdymą“	Ši šviesos ir vilties kupina istorija apie neįtikėtinai protingą berniuką ir jo nepaprastai drąsią mamą atskleidžia, kaip svarbu tikėti savo vaiku ir išmokti išvelgti jo viduje slypinčią talentą. Knyga „Mano mažasis genijus“ – tai autistišką vaiką auginančios mamos pasakojimas apie ilgą, pasiryžimo ir ištvermės reikalaujantį kelią, kurį teko nueiti, kad jos sūnus Džeikas paneigtų liūdnas gydytojų prognozes ir pranoktų didžiausius aplinkinių lūkesčius.	
2.	Ellen Notbohm „Kiekvienas autistiškas vaikas norėtų, kad jūs žinotumėte dešimt dalykų“	Autizmui pastaraisiais metais visuomenė skiria vis daugiau dėmesio; šis reiškinys vis plačiau nagrinėjamas, nes su autistais susiduriame vis dažniau. Todėl tiek tiems, kurių šeimoje auga autistas, tiek tiems, kurie turi jį mokyti ar su juo dirbti, gali būti pravartus vadovas po pasaulį, regimą tokio žmogaus akimis. Pati būdama vaiko autisto mama, autorė paprastai ir aiškiai šioje knygoje pasakoja apie dalykus, kuriuos turėtų žinoti kiekviena tokį vaiką auginanti šeima. Žinoti, ką jam sakyti vienomis ar kitomis aplinkybėmis, ką daryti ir ko jokiū būdu nedaryti. „Vaikas autistas pasaulį mato kitaip. O mūsų uždavinys – pripažinti ir įvertinti kitokį jo mąstymo ir pasaulio pažinimo būdą. Todėl turime „įgarsinti“ jo mintis ir jausmus, net jeigu jis pats nekalba žodžiais. Jei to nepadarysime, mūsų vaiko autizmas reikšis praleistomis galimybėmis, neatrastomis dovanomis. Todėl reikia veikti“, – sako Ellen Notbohm. Šią glaustą ir informatyvią knygą turėtų perskaityti kiekvienas tėvas, mokytojas, socialinis darbuotojas, psichoterapeutas ir gydytojas. Humoro ir atjautos kupina knyga apibrėžia dešimt svarbiausių dalykų, apibūdinančių autistiškų vaikų protus ir širdis. Asmeninė Ellen, kaip mamos, žurnalo apie autizmą skilties redaktorės ir daugelio tėvams skirtų žurnalų bendradarbės, patirtis bus naudinga visiems, kurie bendrauja su autizmo spektro sutrikimų varginamais vaikais	
3.	Simon Baron-Cohen „Esminis skirtumas: vyriškos ir moteriškos smegenys. Visa tiesa apie autizmą“	Knygoje „Esminis skirtumas: vyriškos ir moteriškos smegenys. Visa tiesa apie autizmą“ psichologas Simonas Baronas-Cohenas patvirtina tai, ką daugelis iš mūsų įtarė jau seniai: vyriškos ir moteriškos smegenys skiriasi. Novatoriškoje ir tarpais net kontroversiškoje studijoje autorius pateikia mokslinių įrodymų, patvirtinančių, kad moteriškos smegenys labiau skatina atjausti, o vyriškos labiau pritaikytos perprasti ir kurti sistemas – ne tik kompiuterius ir mašinas, bet ir tokias abstrakčias sistemas kaip politika ir muzika. (Tokie skirtumai pastebimi net tarp naujagimių!) Remdamasis vyriškų ir moteriškų smegenų skirtumų įrodymais, autorius plėtoja teoriją, kad autizmas (ir jo atmaina – Aspergerio sindromas) yra kraštutinių vyriškų smegenų pavyzdys – sergantieji šia liga gali analizuoti sudėtingiausias sistemas, bet neturi sugebėjimo atjausti. Nesudėtingai parašytoje knygoje rasite ne tik įdomių faktų ir intriguojančių įrodymų apie lyčių skirtumus bei autizmą, bet ir testų, kuriais remdamiesi galėsite išsiaiškinti, kokio tipo yra jūsų smegenys.	

4.	Rupert Isaacson „Žirgų berniukas“	<p>Tikra tėvo ir sūnaus autisto istorija sužavėjo daugelį skaitytojų ir žiūrovų: knyga išversta į 20 kalbų, BBC sukurtą filmą matė šimtai milijonų.</p> <p>Ruperto ir Kristinos sūnus Rovenas – autistas. Mylintys tėvai – gerai žinomas žurnalistas ir perspektyvi psichologė – pasiruošę nuversti kalnus, kad padėtų sūnui bent kartkartėmis pasijusti paprastu vaiku ir nors trumpam pažaboti siaubingus priepuolius. Tikra gyvenimo istorija užburia, sukrečia ir leidžia suvokti, ką tėvas iš tiesų gali padaryti dėl savo vaiko. Kelionė į tolimą Mongoliją, elnių augintojai, šamanai, gydūnai, Sibiro platybės – visa tai galop prisideda, kad šešiametis „grįžtu“ į realų pasaulį, bendruomenę.</p>	
5.	Jodi Picoult „Namų taisyklės“	<p>Sūnus nežiūri tau į akis... Vadinasi, jis kaltas?</p> <p>Aštuoniolikmetis Džeikobas Hantas yra nepaprastai talentingas matematikas, turi šelmišką humoro jausmą, tačiau visiškai nesugeba bendrauti. Džeikobui diagnozuotas smegenų vystymosi sutrikimas – Aspergerio sindromas. Vaikinas labai užsisklendęs, nors supranta, kad už jo uždaro pasaulėlio ribų yra kitas, platesnis pasaulis, ir nori užmegzti ryšį su jame esančiais žmonėmis. Džeikobas stengiasi būti toks kaip visi, bet nemoka. Jis nesupranta kitų žmonių mimikos, kūno kalbos, balso intonacijų, poreikių ir poelgių priežasčių...</p> <p>Kai randamas Džeikobo socialinių įgūdžių mokytojos lavonas, Aspergerio sindromo simptomai – vengimas žiūrėti į akis, keisti judesiai, nederamas elgesys – policijai tampa kaltės įrodymu. O Džeikobo motinai kyla skaudžiausias klausimas pasaulyje: ar jos vaikas gali nužudyti?</p>	
6.	Tony Attwood „Aspergerio sindromas. Išsamus vadovas“	<p>Knygoje detalai nagrinėjamas gerai funkcionuojantis autistinis raidos sutrikimas – Aspergerio sindromas (AS). Aptariami jo požymiai, diagnostikos būdai, sunkumai, kylantys jį turintiems asmenims įvairiais gyvenimo tarpsniais. Pateikiamos terapijos, kurias gali taikyti ne tik specialistai (pedagogai ar psichologai), bet ir AS turinčių žmonių artimieji.</p> <p>Knygoje skelbiamas optimistinis požiūris: AS – ne tiek sutrikimas, kiek kitoks pasaulio suvokimo būdas, kurio nebūtina „gydyti“, bet reikia suprasti ir toleruoti.</p>	
7.	Naoki Higashida „Kodėl taip mėgstu šokinėti. Vieno berniuko šauksmas autizmo tyloje“	<p>Šią knygą parašė autizmą turintis trylikametis Naokis Higashida, išmokęs naudotis priemone, kurią pats vadina abėcėlės lentele. Berniukas paaiškina kartais keistoką savo elgesį, pasakoja, kaip supranta gyvenimą, laiką, grožį, gamtą.</p> <p>Perskaite įsitikinsite, kokie empatiški ir jautrūs yra autizmą turintys žmonės, pamatysite, kokia laki jų vaizduotė ir koks subtilus humoro jausmas.</p> <p>Knyga paneigia daugelį mitų apie autizmą. Įžangos autoriui Davidui Mitchellui ji tapo raktu pažinti ir suprasti savo sūnų. Kviesdama pažvelgti į pasaulį kitokiu žvilgsniu, knyga atveria akis ne tik šeimoms, auginančioms autizmą turinčius vaikus, bet ir visai visuomenei.</p>	

8.	Rodaan Al Galidi „Autistas ir pašto balandis“	<p>Už „Autistą ir pašto balandį“ Rodaan Al Galidi 2011 m. apdovanotas Europos Sąjungos literatūros premija. Romane pasakojama savitai pasaulį reginčio pagrindinio veikėjo – autisto Gerto – gyvenimo istorija. Auginamas vienišos motinos, genijaus talentais ir keistenybėmis išsiskiriantis vaikinys gyvena užsisklendęs savoje fantazijų karalystėje, atšlijęs nuo įprasto mums pasaulio. Kitus jis matuoja savais matais, ir iš to kyla virtinė nesupratimų – komiškų ir liūdnu, pikantiškų ir neįtikėtinų. Daugiausia laiko Gertas praleidžia sendaikčių krautuvėje, kur į jo rankas atsitiktinai patenka sulūžęs Antonijaus Stradivarijaus smuikas. Susidomėjęs Gertas jį išardo ir pagal jo dalis sumeistrauja naują instrumentą, skambantį ne prasčiau nei garsiojo meistro smuikai. Šis posūkis visiškai pakeičia vaikiną gyvenimą. Kitą žingsnį supančio žmonių pasaulio link Gertui padeda žengti nusipirkta name surastas pašto balandis. Atkaklus paukštis nenori palikti namų ir nuolat į juos grįžta. Burkuolis tampa Gertui ne mažiau svarbus, kaip ir jo smuikai. „Jis – beveik smuikas.“</p>	
9.	Keith Stuart „Kaladėlių berniukas“	<p>Kaladėlių berniukas“ pakeis arba bent jau pakoreguos jūsų požiūrį į vaikams skirtus kompiuterinius žaidimus.</p> <p>Sutuoktinių Alekso ir Džodės šeimą ištinka dramatiška krizė, kurios pagrindinė priežastis ne itin sunkia autizmo forma sergantis jų sūnus Semas. Aleksas, taip ir nesugebėjęs rasti bendros kalbos su užsisklendusiu savyje, sunkiai prognozuojamo elgesio aštuonmečiu Semu ir pavargęs nuo nesibaigiančių rūpesčių šeimoje, palieka ją ir kuriam laikui apsistoja pas vaikystės laikų bičiulį.</p> <p>Leisdamas viengungio dienas, apmąstydamas praeitį ir tikrai retsykiais pasimatydamas su sūnumi, Aleksas su Semu netikėtai ištraukia į vaikišką kompiuterinį žaidimą Minecraft, suteikiantį galimybę bendrai kurti alternatyvią tikrovę, tik jiedviem priklausantį įsivaizduojamą pasaulį. Žaidimas, į kurį Aleksas kaip ir dauguma suaugusiųjų ir pradžių žiūrėjo su nepasitikėjimu ir netgi priešiškaigi, suartina tėvą su sūnumi, padeda suprasti vienas kitą ir netgi atveria šviesias jų tarpusavio santykių bei tolesnio gyvenimo perspektyvas.</p>	
10.	Clare Merrall „Kitų kalba“	<p>Pasaulis Džesikai atrodo keistas, kartais net bauginantis. Vaikystėje jai patiko tik skambinti pianinu ir klaidžioti po apgriuvusius Audlendo rūmus, kuriuose augo. Čia ji užsimiršdavo, užsisklęsdavo savo pasaulyje. Ir vėliau apie išgyvenamus sunkumus niekada niekam nesipasakodavo. Visada būdavo linkusi likti viena, o ne rinktis kitų žmonių draugiją. Net po dvidešimt penkerių metų, jau išsiskyrusi, Džesika trokšta susikurti savo erdvę. Pagaliau, perkopusi ketvirtą dešimtį, palengva suvokia, kodėl yra kitokia. Supranta, kad taip pat elgiasi ir jos sūnus ir kad tai liga.</p>	
11.	Jael McHenry „Dvasių virtuvė“	<p>Netekus tėvų, Aspergerio sindromą turinčios Džinės sielvartą pakeičia netikėtas atradimas – ji gali iškviesti mirusių artimųjų dvasias gamindama pagal jų pačių rašytus receptus.</p> <p>Senelės perspėjimas „Neleisk jai“ ir paslaptingas laiškas, kuriame merginos tėvas prašo jos motinos atleidimo, sukelia Džinei daugybę klausimų: ko ji turinti saugotis, kas vyko tarp jos tėvų ir kaip susitaikyti su tais, kurių jau niekad nebeišvysi. Receptas po recepto – ir visi atsakymai Džinės rankose</p>	

12.	Bo Hejlskov Elven „Padėkime nesimušti, nesikandžioti, nešūkauti...“	Knygoje pateikiama patarimų, kaip iš naujo įvertinti problemines situacijas, siūlomos veiksmingos strategijos teigiamam atsakui gauti, taip pat varžymui ir bausmėms išvengti. Knygoje aptariami pavyzdžiai apima platų raidos negalios spektrą – nuo vaikų ir suaugusiųjų autizmo iki Dauno sindromo atvejų – ir atskleidžia, kokių teigiamų pokyčių galima pasiekti.	
13.	Eglė Gelažiūtė–Petrauskienė „...o mano brolio vardas Tomas“	Autorė auginą sūnų, kuris yra kitoks nei dauguma vaikų – turi autizmo spektro sutrikimų. Tomukas vystosi kitaip nei vyresnysis jo brolis, ir tai jo mamą Eglę paskatino parašyti knygą „O mano brolio vardas – Tomas“, kad į namus atėję vaikai geriau suprastų, kodėl šis berniukas kai ką daro kitaip, kodėl pats nepasako, koks jo vardas, kodėl plėšo popierėlius, valgo stovėdamas arba vaikšto sofos atkalte.	
14.	Nijolė Kepenienė, „Lietiniai“	Pasaulyje yra visokių įdomybių ir keistenybių. Kartais sutinki vaiką, kuris neįprastai elgiasi, nekalba, nežiūri į akis ir tarsi negirdi ką jam sakai. Jis taip keistai elgiasi todėl, kad kitaip nemoka ir negali, nes toks gimė. Suaugusieji tai vadina <i>autizmu</i> , ir sako, kad tokių vaikų gimsta vis daugiau ir daugiau. Knygutės herojus – Ignius, šešerių metų berniukas. Ignius gimė šiek tiek kitoks. Jis turi <i>autizmą</i> .	
15.	Nijolė Kliukaitė – Kepenienė „Marašalitas“	Knygoje „Marašalitas“ ir kalbama apie tai – apie kasdienius ieškojimus ir gebėjimą gyventi ir sugyventi su kitokiais, kitaip mąstančiais, turinčiais fizinių ar protinių negalių, pasiklydusiais kitose erdvėse, sąvokose. Lietinių šeimoje, sudarančioje romano branduolį, auga duktė Laima ir sūnus Ignius, sergantis autizmu, bet kartu esantis tarytum visos šeimos „rišamoji“ medžiaga – maršalitas, nes žmogus auga jausdamas pareigą globoti. Romanas konstruojamas psichologinės analizės, detektyvinės įtampos principu. Bet tai ne įprastas detektyvas, kai ieškoma atsakymo tik į vieną klausimą: kas nužudė? Čia klausimų ir dilemų reikia išspręsti daug, o dar daugiau rasti atsakymų, kad ir tokių: kas yra menas? o kas – meilė?	

16.	Mark Haddon „Tas keistas nutikimas šuniui naktį“	<p>Penkiolikmetis Kristoferis – labai neįprastas knygos pasakotojas. Skaitytojas tiki ir tuo pat metu negali juo patikėti. Kristoferiui patinka skaičiai, schemas ir formulės, jis domisi matematika ir svajoja tapti mokslininku. Bet jis neatpažįsta melo, nesupranta metaforų ir juokų. Berniukas nesuvokia emocijų ir nemėgsta būti liečiamas – visa tai lemia Aspergerio sindromas, bet pats pasakotojas atskleidžia savo pojūčius be medicininių terminų.</p> <p>Vieną vakarą Kristoferis kaimynės sode randa šakę persmeigtą šunį. Kadangi jam patinka šunys ir detektyvai, berniukas nusprendžia išsiaiškinti, kas nutiko pudeliui. Taip prasideda drąsos ir išbandymų kupinas nuotykis. Itin originali ir nuoširdi knyga pasakoja apie visuomenę, žmones ir jų santykius. Tarp Kristoferio ir jo tėvų, tarp Kristoferio ir kiekvieno iš mūsų plyti paslaptiinga bedugnė, nors pagrindinis veikėjas atrodo keistai artimas.</p>	
17.	Sally J. Rogers, Geraldine Dawson, Laurie A. Vismara „Vaiko autizmas. Ankstyvoji pagalba, kurią gali suteikti tėvai“	<p>Kaip stebėtinai paprastą kasdienę veiklą (valgymą, maudymąsi) paversti mokymusi, padedančiu lavinti esminius su raida susijusius įgūdžius?</p> <p>Susipažinsite su metodais, padedančiais gerinti žaidimų, kalbos ir bendravimo įgūdžius. Sužinosite, kaip, panaudojant kasdienę veiklą, padėti vaikams užmegzti ryšį su aplinkiniais, bendrauti ir mokytis.</p>	